

Qui era Paco Candel?

Paco Candel era un escriptor català nascut l'any 1925 a Casas Altas (País Valencià). Als 2 anys es va instal·lar amb la resta de la seva família a les barraques de Can Tunis, a la muntanya de Montjuïc. La zona era lloc de concentració de població immigrant vinguda de diferents llocs del territori espanyol.

Gran part de l'obra de Paco Candel està dedicada a aquesta onada migratòria de mitjan segle XX, amb la qual s'identificarà perquè en formava part.

Es va fer famós amb el llibre *Donde la ciudad cambia de nombre*. És especialment coneguda la seva obra *Els altres catalans*. Aquest llibre s'ha convertit en un document històric sobre la immigració a Catalunya, de referència obligada, que torna a tenir plena vigència.

El 25 de febrer d'enguany, el Parlament de Catalunya va acollir l'acte de cloenda de la commemoració del 50è aniversari de la publicació d'*Els altres catalans*.

La Fundació Paco Candel té com a missió donar suport a les persones immigrades que vénen a Catalunya en el seu procés d'integració a la societat catalana, per compartir-hi el benestar social i laboral, la igualtat d'oportunitats, la cultura i la llengua, tot facilitant el sentiment de pertinença al poble català i partint de l'esperit i els valors inherents en l'obra de l'escriptor i per difondre, promocionar i fomentar l'obra i la personalitat de Paco Candel.

I abans de començar...

- Si haguessis d'explicar en una sola paraula què t'ha fet sentir aquest lectura, quina en triaries?
- Abans de llegir aquest llibre, coneixies en Paco Candel?

Vocabulari

És possible que desconeguis algunes de les paraules que apareixen al llibre. Ara podràs consultar el significat d'alguns d'aquests mots:

Paraula	Definició
Vessant	Pendent de la muntanya.
Reguerot	Solc per on passa aigua.
Esbarjo	Esbargiment, recreació.
Esquifit	Que no té la grandor deguda, que no arriba a la mida.
Allotjar	Donar habitació, posada
Conrear	Sotmetre (la terra, les plantes) a certs treballs i cures per fer-la fèrtil, perquè doni fruit.
Vessament	Sortida d'un líquid del cos, com ara la sang, cap a l'exterior o cap a l'interior d'una cavitat orgànica.
Gargot	Esborrall, traç imperfecte com és ara les lletres traçades per una mà poc traçada a escriure.
Revoltar	Fer alçar contra l'autoritat establerta.
Trasbalsar	Commoure.
Revenja	Acció de prendre's una satisfacció d'un pesar, d'un disgust, d'un dany, etc., que ha rebut

	d'algú altre.
Patir	Rebre l'acció (d'alguna cosa dolorosa o ofensiva).
Queviures	Coses de menjar.
Grapat	Porció d'alguna cosa que cap dins el puny o la mà closa.
Agreujar	Fer més greu (un mal, una falta, etc.).
Gana	Desig de menjar.
Desnonar	Fer fora de casa seva un llogater, per exemple.
Agenollar	Posar-se de genolls.
Nouvingut	Que acaba de venir, arribat de poc.
Proper	Pròxim
Esbarriada	"Alborotada"
Por	Torbament de l'ànim, especialment sobtós i fort, en presència d'un perill real o imaginari.
Portaveus	Persona autoritzada per una institució, un col·lectiu, un partit o un grup social, per difondre la informació que generen i respondre en el seu nom a les preguntes que se li puguin plantejar després.
Sovint	Gran nombre de vegades, freqüentment.

T'atreveixes a construir tres frases amb algunes d'aquestes paraules?

Parlem del llibre.

Introducció.

- Quants anys tenia en Paco Candel quan va arribar a Barcelona?
- Un cop a Barcelona, quin va ser el primer lloc on va viure la família Candel?
- Què tenia en comú la major part de veïns de la zona?

Estàs d'acord amb la idea que el missatge d'en Paco Candel està tan vigent ara com ho estava fa cinquanta anys? Per què?

Quina diferència hi ha entre la població immigrant d'ara i la que reflecteix Paco Candel en la seva obra?

Destí: Montjuïc.

- De quina zona era originària la família de Paco Candel?
- Per a què es feia servir la pedra de la muntanya de Montjuïc?
- De quins materials estaven construïdes les barraques en què vivien els nouvinguts a Barcelona?

Creus que, al llarg dels anys, els motius pels quals la població deixa el seu lloc d'origen han canviat gaire?

Et sembla casual el tipus de feina que desenvolupava la població immigrant?

De les barraques a les Cases Barates.

- Com eren de grans les Cases Barates on es va traslladar la família de Paco Candel?
- Quin era el record que tenia de la seva infantesa Paco Candel?
- Quins costums conservaven els veïns de les Cases Barates?

Si tu marxessis fora del teu lloc d'origen, quins costums conservaries? Entens que si algú marxa fora de casa seva, en conservi alguns?

Proclamació de la República.

- Quin dia es va proclamar la República?
- Com es va produir el canvi de Monarquia a República?
- Què esperava la classe treballadora d'aquest canvi de règim?
- Quin paper va jugar l'escola en l'activitat posterior de Paco Candel?

Què creus que espera actualment la classe treballadora? Han canviat gaire les demandes dels treballadors?

La Guerra Civil.

- Quin dia es va revoltar Franco contra el govern de la República?

- Quina va ser la conseqüència directa d'aquest cop d'Estat?
- Quins records tenia Paco Candel de la Guerra Civil?

Com creus que devia viure la guerra la població civil?

Una postguerra encara més dura.

- Quin dia va finalitzar la Guerra Civil?
- En quin sentit va canviar la vida a qui va perdre la guerra?
- Qui va ser en Carles Ribas Magri?

La solidaritat va ser clau per tirar endavant durant la postguerra. Creus que és fàcil ser solidari? És més fàcil trobar excuses per no ser-ho?

Els primers passos com a escriptor.

- De quin equip era el jugador que va ajudar Paco Candel a publicar el seu primer llibre?
- Què explicava Paco Candel en el llibre *Donde la Ciudad cambia su nombre*?

Creus que el fet d'explicar anècdotes reals li va suposar cap problema a Paco Candel?

Immigració i cohesió social.

- Quina era la idea que defensava Candel de la immigració i la cohesió social?

Candel, sempre solidari.

- De què eren símbol els llibres de Candel?

Un estil d'escriure molt particular.

- Malgrat el seu èxit, va ser fàcil la vida de Paco Candel?
- Per què creus que els seus llibres arribaven a tanta gent?

Els amics de Candel.

- Va militar mai en cap partit polític?

Per què creus que va acceptar entrar en el món de la política?

Candel un home del poble.

Què en penses de persones com Candel, compromeses amb causes socials?

Llegim.

Immigració i cohesió social.

Candel sempre solidari.